

Datum	8 september 2016	Behandeld door	Gerja Koldenhof
Klantnummer		Telefoon	06 – 536 852 95
Onderwerp	Reactie op 'Regeling energieprestatievergoeding huur'	E-mail	gerja.koldenhof@stedin.net
		Kenmerk	

Geachte heer Blok,

Stedin heeft kennis genomen van de ministeriele regeling inzake de energieprestatievergoeding voor energiezuinige woningen. Wij waarderen uw inspanningen om het mogelijk te maken dat, wanneer er sprake is van grondige renovatie en verduurzaming van een woning, de verhuurder met de huurder een vergoeding kan overeenkomen om daarmee de investeringen die gedaan zijn in isolatie en installaties voor duurzame elektriciteitsproductie terug te verdienen. Met u zijn wij van mening dat het van belang is de consumentenbescherming goed te regelen. Door het instellen van maximumtarieven is daaraan invulling gegeven.

Tevens zijn wij met u van mening dat energiebesparing de allereerste stap in de verduurzaming van woningen moet zijn. Door een hogere maximumvergoeding toe te staan bij een lagere energievraag is daaraan terecht invulling gegeven.

Tegelijkertijd zijn wij op een aantal punten niet tevreden met de ter consultatie voorgelegde regeling. Ons belangrijkste bezwaar is gelegen in het feit dat de minister wil toestaan dat het gasverbruik in woningen gecompenseerd wordt door middel van extra duurzame elektriciteitsproductie. Graag brengen wij een aantal principiële en technische bezwaren onder uw aandacht.

Principiële bezwaren

1. Het einddoel van de warmtetransitie is nog niet duidelijk geformuleerd en verankerd.

De EPV is bedoeld voor projecten waarin de initiatiefnemers vergaande stappen tot verduurzaming van de bestaande woningvoorraad zetten. Het betreft hier dus de koplopers, die met hun projecten willen laten zien dat grote stappen nodig en mogelijk zijn om in 2050 tot een volledig CO₂-neutrale gebouwde omgeving. Om in aanmerking te komen voor de EPV moet er sprake zijn van grondige renovatie. De kans dat deze woningen in de periode tot 2050 nog eens grondig gerenoveerd worden, is zeer klein. Het is dus van het allergrootste belang dat de keuzes die nu gemaakt worden ook daadwerkelijk '2050-proof' zijn. Wat echter op dit moment ontbreekt, is een duidelijk einddoel dat door het Rijk is geformuleerd en verankerd. Het is belangrijk dat het Rijk zo'n stip op de horizon – bijvoorbeeld een CO₂-neutrale gebouwde omgeving in 2050 of eerder – consequent doorvertaalt naar wetgeving en stimuleringsmaatregelen zoals de EPV. Tegen deze achtergrond kunnen stimuleringsmaatregelen zoals de EPV beter beoordeeld worden op effectiviteit. Wanneer bijvoorbeeld de doelstelling zou zijn dat in 2035 de gebouwde omgeving aardgasvrij is, dan is het sterk de vraag of een woning die nog op het gasnet is aangesloten voor de EPV in aanmerking zou moeten kunnen komen.

2. De vormgeving van de EPV is onvoldoende afgestemd op de werking van het ETS.

In de regeling wordt toegestaan dat het resterende gasverbruik gecompenseerd wordt door eigen duurzame elektriciteitsproductie. Een belangrijke reden – naast de meer technische bezwaren die hierna aan bod komen – waarom gas en elektriciteit niet op gelijke voet behandeld kunnen worden, is gelegen in de werking van het Europese Emissiehandelssysteem (EU ETS). De verbranding van aardgas voor warmte in woningen zorgt voor CO₂-uitstoot. Deze uitstoot valt onder de categorie niet-ETS-sector, waarvoor geldt dat Nederland

moet voldoen aan de reductiedoelstelling zoals geformuleerd in de Effort Sharing Decision (ESD). Minder gasverbruik in woningen betekent dat daaraan een bijdrage wordt geleverd. Het verbruik en de productie van elektriciteit valt echter (grotendeels) onder het ETS. Het ETS kent een emissieplafond dat jaarlijks naar beneden wordt bijgesteld. De handel in emissierechten is een Europese aangelegenheid. De reducties in de uitstoot van broeikasgassen die door middel van het ETS worden gerealiseerd, worden evenredig over de lidstaten verdeeld. Het is voor de Nederlandse overheid dus van belang om het stimuleren van emissiereducties vooral in de niet-ETS-sectoren te laten plaatsvinden. Daarnaast betekent het bovenstaande dat het via de elektriciteitsproductie compenseren van het aardgasverbruik wellicht energetisch 'klopt', maar niet als gekeken wordt naar CO₂-reductie.

3. Versnippering in de aanpak van het verduurzamen van wijken is een groot risico.

Vanuit het perspectief van de energie-infrastructuur is een versnipperde warmtetransitie een groot risico. Netbeheerders worden, wanneer niet gekozen wordt voor een wijk- en gebiedsgerichte aanpak, geconfronteerd met het hoge maatschappelijke kosten voor het instandhouden van gasnetten met een lage benuttingsgraad. Wanneer er sprake is van grootschalige renovatie en verduurzaming van een groot aantal woningen (warmtepompen, zonnepanelen), zal de netbeheerder zijn elektriciteitsnet moeten verzwaren om het transport van elektriciteit te kunnen garanderen. Dat betekent concreet dat de grond open gelegd moet worden. Dat is ook een goed moment om het nog aanwezige gasnet te verwijderen. Dit moet op gebiedsniveau georganiseerd worden. Om doelstellingen van het Energieakkoord te behalen, zullen grote aantallen sociale huurwoningen gerenoveerd moeten worden. Het creëren van een 'achterdeur' waarbij plukjes woningen op het aardgasnet aangesloten blijven omdat de EPV-regeling dat mogelijk maakt, zal leiden tot hogere maatschappelijke kosten.

4. Laagste maatschappelijke kosten moeten het uitgangspunt zijn.

In de vormgeving van de EPV wordt sterk gedacht vanuit de systeemgrens op woningniveau. De vraag is of dit nodig is. In het kader van de energietransitie is het van belang dat door goede isolatie de warmtevraag gereduceerd wordt en dat de energie die nodig is om deze warmtevraag (en overige energievraag) in te vullen, duurzame energie is. Waar die duurzame energie dan wordt opgewekt, dat zou moeten afhangen van een analyse van de laagst maatschappelijke kosten, waarin niet alleen de kostprijs van de installatie, maar ook kosten van energie-infrastructuur of landschappelijke inpassing worden meegewogen. Naar onze mening zouden de verschillende stimuleringsmaatregelen die vanuit de overheid worden ingericht, aan deze overweging recht moeten doen.

5. De technologie-neutrale benadering wordt niet consequent toegepast.

De minister schrijft dat hij een technologie-neutrale benadering voorstaat en daarom woningen met een aansluiting op het gasnet niet op voorhand wil uitsluiten. Het verbruik van aardgas mag gecompenseerd worden door middel van (extra) eigen duurzame elektriciteitsproductie. Echter, voor externe warmtelevering wordt deze optie niet opengelaten. Dat is niet consequent.

Technische bezwaren

6. De toepassing van de Primaire Energie Factor is niet correct.

In de EPBD-richtlijn zijn regels opgenomen over het uitdrukken van het energieverbruik van gebouwen in primaire energie. De logica daarachter is dat op die manier ook de conversieverliezen elders in de keten worden verdisconteerd. De primaire energie factor (PEF) is echter niet altijd eenduidig vaststelbaar, zoals Ecofys in een rapport laat zien (Ecofys, *Primary energy factors for electricity in buildings*, mei 2011) en

tegelijkertijd is deze aan verandering onderhevig. Wanneer de mate van benodigde compensatie wordt vastgesteld op basis van de nu door de minister voorgestelde PEF van 2,14, wordt geen rekening gehouden met de snelle verduurzaming van de elektriciteitsproductie in de komende jaren. Op dit moment is het aandeel duurzame elektriciteit in de elektriciteitsproductie circa 11%, maar dit aandeel zal sterk groeien naar > 40% in 2023 als gevolg van het Energieakkoord. Dat betekent dat de PEF de komende jaren flink zal dalen richting 1,5 (ordegrootte). Een PEF van 2,14 doet dus geen recht aan de verduurzaming van de elektriciteitsproductie in Nederland en is derhalve een sterke – en ons inziens onterechte – bevoordeling van de gasoptie.

Er is echter nog een reden waarom de PEF onjuist wordt gebruikt in deze regeling. De PEF wordt immers gebruikt om het primaire energieverbruik als gevolg van het elektriciteitsverbruik in de woning inzichtelijk te maken en te kunnen vergelijken met andere energiedragers zoals aardgas. Hierbij is het uitgangspunt de elektriciteitsmix zoals die geldt in Nederland (gas, kolen, hernieuwbaar). Wanneer het een energieneutrale woning betreft, is echter geen sprake van compensatie vanuit deze algemene elektriciteitsmix, maar heel specifiek via duurzame elektriciteitsproductie op eigen dak. Het is dus een oneigenlijk gebruik van de PEF om deze op deze wijze in te zetten. Omdat het hier gaat om duurzame elektriciteitsproductie, zou er sprake moeten zijn van een verhouding van 1:1, dus de warmtevraag zou zonder correctiefactor gecompenseerd moeten worden.

Uiteraard is Stedin graag bereid tot nadere toelichting. Hiertoe kunt u contact opnemen met Gerja Koldenhof via gerja.koldenhof@stedin.net of 06 – 536 852 95.

Hoogachtend,

Pieter Trienekens
Algemeen directeur